

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Poznań, dnia 15 października 2025 r.

Opinia Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej do Projektu uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) po zapoznaniu się z zaproponowanymi zmianami w projekcie uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 wyraża swoje zaniepokojenie związane z realnym zagrożeniem braku możliwości wydatkowania środków przeznaczonych na zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną. Jako organizacja samorządowa zrzeszająca największą liczbę członków, na etapie opiniowania rozporządzeń wykonawczych do Ustawy, warunkowaliśmy wykonanie zadań przeznaczonych dla JST, nie tylko uruchomieniem ich finansowania, ale również takim zakresem czasowym, który pozwoli na ich wykonanie z zasadami celowości, oszczędności oraz gospodarności.

Jednakże zaproponowane zmiany dotyczące:

- ❖ przenoszenia wydatków między obszarami,
- ❖ opiniowania inwestycji budowlanych oraz zakupów inwestycyjnych o wartości powyżej 50 tys. zł,
- ❖ możliwości zakupu większej liczby pojazdów, bez przekraczania limitów finansowych,
- ❖ budowy obiektów magazynowych i miejsc składowania na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej i realizacji „Tarczy Wschód”, ale także wież, które mają służyć do **OBSERWACJI** zagrożenia pożarowego i dronów

na tym etapie realizacji oraz takiej presji czasu są **NIEPOROZUMIENIEM**.

Nie tego oczekiwała strona samorządowa.

Jako Związek Gmin Wiejskich RP oczekiwaliśmy, z uwagi na późne uruchomienie finansowania, możliwości ujęcia środków finansowych z Programu w obszarze Wieloletniej Prognozy Finansowej jako środki niewygasające w danym roku budżetowym.

Jeszcze raz stanowczo podkreślam, aby Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej mógł urzeczywistniać i materializować się w zakresach jego przeznaczenia musi:

- ❖ opierać się na identyfikacji zagrożenia i realiów jego wystąpienia na danym obszarze,
- ❖ nałożeniu na dany obszar siatki zidentyfikowanych zagrożeń oraz jej defragmentacji, czyli takiego zestawienia środków zapobiegawczych, aby w przypadku wystąpienia zagrożenia położone obok siebie JST mogły skutecznie wspólnie razem przeciwdziałać zagrożeniom,
- ❖ przygotowanie na odpowiednim im poziomie planów ciągłości działania i pod tym kątem wyposażenia gminnych, powiatowych i wojewódzkich magazynów zarządzania kryzysowego,

budowy łączności, lokalizacji oraz skoordynowania uruchamiania miejsc tymczasowego schronienia oraz schronów, itd.

Jak widać z poziomu realizacji zadań Programowych, ale także kwot wydatkowanych przez JST w jego ramach rok 2025 wydaje się być rokiem straconym. Wojewodowie nie przeprowadzili wspólnie z JST żadnego z wymienionych wyżej punktów, bardzo często żądając wkładu własnego do zakupów w ramach Programu. Zakupy pomiędzy poszczególnymi JST się dublują, a wojewodowie podważają zasadność zakupu, gminy rozpoczęły procedury przetargowe umieszczając klauzule o możliwości odstąpienia od realizacji zamówienia w przypadku nieuzyskania dofinansowania.

Być może należy zadać pytanie – CZY KTOŚ NAD TYM PANUJE!!!?

Dlatego ZGWRP z uwagi na zaawansowanie procesów inwestycyjnych w JST prosi o wprowadzenie zapisów pozwalających na wydatkowanie środków przeznaczonych na rok 2025 również w roku 2026. Zwracamy się także z prośbą o zaproszenie do uzgodnień przedstawicieli MON celem wypracowania razem ze stroną samorządową wspólnych zasad działania. Prosimy również aby Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji traktując poważnie stronę samorządową pokazało na jakim etapie są prace nad nowym rozporządzeniem określającym warunki techniczne dla budowli ochronnych, w tym schronów. Nowe przepisy mają wejść w życie od 1 stycznia 2026 roku.

Biorąc powyższe pod uwagę, Związek Gmin Wiejskich RP opiniuje negatywnie proponowane zmiany nie dlatego, że są one niewłaściwe, ale dlatego, że w obecnej sytuacji pod presją czasu nie jest możliwe racjonalne, zgodnie z zasadami PZP wydatkowanie środków z programu. Podkreślamy, iż JST podczas realizacji obowiązków wskazanych w Programie borykają się obecnie z trudnościami o wiele bardziej złożonymi, wymagającymi natychmiastowej reakcji na najwyższym szczeblu organów rządowych, zaznaczając bardzo dobitnie, iż JST podlegają w obszarze finansowym kontrolom RIO oraz NIK.

Stanisław Jastrzębski

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej